

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Справа № 607/2231/13-к

Головуючий у 1-й інстанції Свачій І.М.

Провадження № 11-кп/789/121/13

Доповідач - Крукевич М.Н. Категорія - [ст.128 КК України](#)

У Х В А Л А

І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

11 грудня 2013 р.

Колегія суддів судової палати в кримінальних справах апеляційного суду Тернопільської області в складі:

Головуючого - Крукевича М.Н.

суддів - Кунця І. М., Іващенко О. Ю.,

при секретарі - Цінькевич В.М.

з участю прокурора - Хрипливого Є.В.

обвинуваченої - ОСОБА_1

захисника - ОСОБА_2

потерпілої - ОСОБА_3

представника потерпілої - ОСОБА_4

розглянула у відкритому судовому засіданні в м.Тернополі кримінальне провадження за апеляційними скаргами державного обвинувача старшого прокурора прокуратури м.Тернополя, потерпілої ОСОБА_3 та обвинуваченої ОСОБА_1 на вирок Тернопільського міськрайонного суду від 18 вересня 2013 року в кримінальному провадженні №12012210010000158,-

ВСТАНОВИЛА:

Цим вироком **ОСОБА_1**, ІНФОРМАЦІЯ_1, уродженку м.Тернополя, жительку АДРЕСА_1, громадянку України, з середньою спеціальною освітою, вдову, пенсіонерку, раніше не судиму, -

засуджено

- за [ст.128 КК України](#) і звільнено від призначення покарання за цією статтею.

Цивільний позов задоволено частково. Стягнуто з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_3 887,50 грн. матеріальної та 1000 грн. моральної шкоди.

Відповідно до вироку суду 07 серпня 2012 року, приблизно о 14 год., між ОСОБА_1 та ОСОБА_3, які між будинком №28 по вул. І.Мазепи та будинком №2 вул. Львівської в м.Тернополі, неподалік входу в магазин "Обрій", здійснювали торгівлю продуктами харчування, на ґрунті особистих неприязних відносин, виник конфлікт, в ході якого ОСОБА_1, не передбачаючи можливості настання суспільно-небезпечних наслідків свого діяння для здоров'я ОСОБА_3, хоча повинна була і могла їх передбачити в обстановці, що склалася, діючи з більшою обачністю, вдарила останню рукою в плече, внаслідок чого ОСОБА_3 впала на пластмасовий ящик, в якому знаходився кухонний ніж та отримала ушкодження м'яких тканин верхньої третини правого стегна у вигляді просторого синця, забою і рани, які за ознакою тривалого (понад 21 день) розладу здоров'я, відносяться до тілесних ушкоджень середньої тяжкості.

В апеляційній скаргі:

- обвинувачена ОСОБА_1 просить вирок Тернопільського міськрайонного суду від 18 вересня 2013 року скасувати і закрити кримінальне провадження у зв'язку з невстановленням достатніх доказів для доведення її винуватості і відсутністю в її діях складу кримінального правопорушення, з огляду на те, що в матеріалах справи відсутні об'єктивні дані, які б давали підстави вважати, що вона діяла в стані злочинної самовпевненості або злочинної недбалості.

Заслухавши доповідача - суддю апеляційного суду, обвинувачену ОСОБА_1, її захисника - адвоката ОСОБА_2, потерпілу ОСОБА_3 та її представника ОСОБА_4, які в судових дебатах підтримали свої апеляції в повному обсязі, а також прокурора про необхідність відмови у задоволенні апеляційних скарг обвинуваченої і потерпілої та задоволення апеляційної скарги державного обвинувача, розглянувши матеріали кримінального провадження, обговоривши доводи апеляційних скарг, колегія суддів вважає, що вони підлягають до часткового задоволення, з наступних підстав.

Згідно з [ст.370 КПК України](#) судові рішення повинно бути законним, обґрунтованим і вмотивованим.

Законним є рішення, ухвалене компетентним судом згідно з нормами матеріального права з дотримання вимог щодо кримінального провадження, передбачених цим Кодексом.

Обґрунтованим є рішення, ухвалене судом на підставі об'єктивно з'ясованих обставин, які підтверджені доказами, дослідженими під час судового розгляду та оціненими судом відповідно до норм процесуального закону.

Вмотивованим є рішення, в якому наведені належні і достатні мотиви та підстави його ухвалення.

Ці вимоги закону судом не виконано.

Так, суд першої інстанції мотивуючи наявність вини ОСОБА_1 у вироку послався як на докази на показання потерпілої ОСОБА_3, свідків ОСОБА_5, ОСОБА_6, ОСОБА_7, ОСОБА_8, які мають суттєві суперечності між собою, а в подальшому оцінюючи ці

докази, суперечності між ними не усунув, не мотивував чому одним доказам надана перевага перед іншими.

Суттєві суперечності вбачаються між показами потерпілої ОСОБА_3 та обвинуваченої ОСОБА_1, свідків ОСОБА_6, ОСОБА_7 з приводу причин початку конфлікту, динаміки його розвитку, наслідків, поведінки та конкретних дій кожного з учасників події. Суперечності є також і між показаннями ОСОБА_3 та висновком судово-медичного експерта №2021.

Та мотивація, яка була дана судом суперечності не спростовує, а навпаки ще більше їх посилює.

Пунктом 2 ч.1 [ст.409 КПК України](#) передбачено, що підставами для скасування судового рішення при розгляді справи в суді апеляційної інстанції є невідповідність висновків суду, викладених у судовому рішенні, фактичним обставинам кримінального провадження, яке вважається таким, у відповідності до ч.1 п.3 [ст.411 КПК України](#), за наявності суперечливих доказів, які мають істотне значення для висновків суду, і в судовому рішенні не зазначено, чому суд взяв до уваги одні докази і відкинув інші. Такий вирок відповідно до ч.2 [ст.411 КПК України](#) підлягає скасуванню з цієї підстави лише тоді, коли невідповідність висновків суду фактичним обставинам кримінального провадження могла вплинути на вирішення питання про винуватість або невинуватість обвинуваченого, на правильність застосування закону України про кримінальну відповідальність.

Як вбачається з доказів кримінального провадження, які були досліджені в судовому засіданні, а саме: із звукозапису показань обвинуваченої ОСОБА_1, свідків ОСОБА_6, ОСОБА_7, причиною початку конфлікту явилась та обставина, що ОСОБА_3, знаходилась в стані алкогольного сп'яніння, стала висловлювати свої претензії з приводу того, що ОСОБА_1 розмістилась біля неї торгувати. При цьому ОСОБА_3 ображала ОСОБА_1 нецензурними словами, на зауваження присутніх громадян та дільничного інспектора, який проходив неподалік не зреагувала, а плюнула в обличчя їй і нанесла удар долонею руки по обличчю. А коли ОСОБА_3 замахнулась вдарити ОСОБА_1 ще раз, то остання захищаючись підняла руки і поставила їх перед собою. ОСОБА_3 нашттовхнувшись на них, впала на ящик та отримала тілесні ушкодження. Аналогічні показання вони давали й під час досудового розслідування.

Суд же у вирокі, в обґрунтування винності ОСОБА_1 вказав, що свідки ОСОБА_6, ОСОБА_7, ОСОБА_5, дали показання в судовому засіданні, що між ОСОБА_1 та ОСОБА_3 виникла сварка, в ході якої вони обзивали одна одну нецензурними словами. Чи штовхались вони та чи наносили одна одній удари, не бачили. На слідуючий день ОСОБА_3 повідомила їм, що ОСОБА_1 в ході сварки вдарила її, через що вона впала на ніж, який був у ящику і порізала собі стегно.

Отже, викладені у вирокі показання свідків ОСОБА_6, ОСОБА_7, суперечать їхнім дійсним показанням даними ними в судовому засіданні та в ході досудового розслідування.

Потерпіла ОСОБА_3 стверджувала, що ОСОБА_1 в ході сварки вдарила її рукою в плече, від чого вона впала на ящик, в якому був кухонний ніж і порізала собі стегно. Однак, такі її доводи ніякими доказами в судовому засіданні не підтвердились, а навпаки були спростовані показаннями свідків ОСОБА_6, ОСОБА_7, обвинуваченої ОСОБА_1, з яких видно, що ОСОБА_3 після падіння на ящик показувала лише синець на стегні її ноги.

Згідно висновку судово-медичного експерта №2021 при судово-медичному обстеженні 08.08.2012 р. у ОСОБА_3 було виявлено ушкодження м'яких тканин верхньої третини правого стегна у вигляді просторого синця, забою і рани та по одному синцю на лівому плечі і правому передпліччі.

Зазначені ушкодження виникли від дії тупих предметів приблизно за добу до судово-медичного обстеження, що підтверджується їх характером і властивостями.

Виявлене у ОСОБА_3 ушкодження м'яких тканин правого стегна супроводжувалось тривалим (понад 21 день) розладом здоров'я і за цією ознакою належить до ступеня середньої тяжкості.

Таким чином показання ОСОБА_3 про те, що вона впала від удару ОСОБА_1 в плече на ящик, в якому був ніж і отримала поранення (поріз) правого стегна також не дістали свого підтвердження і суперечить всім іншим доказам наведеним у вироку.

Однак, за наявності суперечливих доказів, які мають істотне значення для висновків суду, у вироку не зазначено, чому суд взяв до уваги одні докази і відхилив інші.

Разом з тим, суд першої інстанції прийшов до однозначного висновку про винуватість ОСОБА_1, який на думку колегії суддів є хибним, оскільки докази її провини сумнівні.

Відповідно до вимог ч.2 [ст.17 КПК України](#) ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні кримінального правопорушення і має бути виправданим, якщо сторона обвинувачення не доведе винуватість особи поза розумним сумнівом.

Представлені органом досудового розслідування і потерпілою ОСОБА_3 докази, які були предметом розгляду судом, на думку колегії суддів не містять даних про винуватість ОСОБА_1 у вчиненні кримінального правопорушення.

В той же час, вони свідчать про те, що обвинувачена ОСОБА_1 діяла в межах необхідної оборони.

[Стаття 36 КК України](#) визначає, що необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

Кожна особа має право на необхідну оборону, незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання.

Показання обвинуваченої ОСОБА_1, свідків ОСОБА_6, ОСОБА_7 в судовому засіданні безперечно свідчать про те, що 07 серпня 2012 року, приблизно о 14 год. обвинувачена ОСОБА_1, після того, як потерпіла ОСОБА_3 образила її різними нецензурними словами, плюнула та нанесла рукою удар в обличчя обвинуваченої, остання з метою захисту, аби припинити її протиправні дії, піднявши руки, наставила їх перед собою, на які ОСОБА_3 наштотувхнувшись, впала на ящик, отримавши при цьому тілесні ушкодження.

Таким чином, показання потерпілої ОСОБА_3 в частині затіяння сварки ОСОБА_1 і заподіяння нею удару рукою в плече, спростовані показаннями свідків ОСОБА_6,

ОСОБА_7, обвинуваченої ОСОБА_1 і будь-якими документами у вирок не підтверджуються.

Як зазначено в п.2 [постанови Пленуму Верховного Суду України №1 від 26.04.2002 року "Про судову практику у справах про необхідну оборону"](#), стан необхідної оборони виникає не лише в момент суспільно небезпечного посягання, а й у разі створення реальної загрози заподіяння шкоди. При з'ясуванні такої загрози необхідно враховувати поведінку нападника, зокрема спрямованість умислу, інтенсивність і характер його дій, що дають особі, яка захищається, підстави сприймати загрозу як реальну.

Вказані докази по справі свідчать про те, що попередня агресивна поведінка потерпілої, плювання і удар в обличчя з її боку, могли викликати в обвинуваченої почуття реальної небезпеки та дії по припиненню посягання на її честь, здоров'я.

Наведене, а саме протиправна поведінка потерпілої ОСОБА_3, місце, час та обставини події, на думку колегії суддів, дають підстави вважати, що обвинувачена ОСОБА_1 діяла у межах необхідної оборони.

Відповідно до [ст.417 КПК України](#) суд апеляційної інстанції, встановивши обставини, передбачені [ст.284 цього кодексу](#), скасовує обвинувальний вирок і закриває кримінальне провадження.

Пункт 2 ч.1 [ст.284 КПК України](#) передбачає закриття кримінального провадження у разі, якщо встановлена відсутність в діянні складу кримінального правопорушення.

Таким чином, на підставі викладеного, колегія суддів прийшла до висновку про необхідність скасування вироку Тернопільського міськрайонного суду як незаконного і необґрунтованого, а кримінальне провадження закрити за відсутністю в діях ОСОБА_1 складу кримінального правопорушення.

На підставі наведеного, керуючись ст.ст. [404](#), [407](#), [417](#), [426 КПК України](#), колегія суддів,-

Ухвалила:

Апеляційну скаргу адвоката обвинуваченої ОСОБА_1 задовольнити частково.

Вирок Тернопільського міськрайонного суду від 18 вересня 2013 року відносно ОСОБА_1 скасувати, а кримінальне провадження закрити на підставі п.2 ч.1 [ст.284 КПК України](#) за відсутністю в її діянні складу кримінального правопорушення.

Відповідно до ч.4 [ст.532 КПК України](#) зазначена ухвала Апеляційного суду Тернопільської набирає законної сили з моменту її проголошення.

Ухвала апеляційної інстанції може бути оскаржена шляхом подання касаційної скарги безпосередньо до суду касаційної інстанції протягом трьох місяців.